

บันทึกชาวดิน ๒๕๕๕

กรมที่ดิน กระทรวงมหาดไทย

Created with www.dol.go.th

 nitro PDF professional

download the free trial online at nitropdf.com/professional

พระประวัติ

สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ

สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาดำรง

ราชานุภาพ ทรงเป็นพระราชโอรสในพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๔ แห่งพระบรมราชจักรีวงศ์ และเจ้าจอมมารดาชุ่มธิดาพระยาอภัยนริศกามาตย์ (ดิศ) ต้นสกุล “โรจนดิศ” เป็นเจ้าจอมมารดา ประสูติในพระบรมมหาราชวัง เมื่อ วันเสาร์ที่ ๒๑ มิถุนายน พ.ศ.๒๔๐๕ พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาจักรีบรมราชูปถัมภ์ พระนาม และพระพรประกอบด้วยฉายาเป็นภาษาบาลี ซึ่งมีคำแปลดังต่อไปนี้

...สมเด็จพระประเมณฑมทามกุฎพระจอมเกล้าเจ้าแผ่นดินสยามผู้บิดาขอตั้งนาม กุมารบุตรที่เกิดแต่ชุ่มเล็ก เป็นมารดานั้น และซึ่งคลอดในวันเสาร์ขึ้น ๙ ค่ำ เดือน ๗ ปีจอจัตวาศกนั้นว่า ดังนี้ พระเจ้าลูกเธอพระองค์เจ้าดิศวรกุมาร นาคนาม ของจงเจริญชนมายุ วรรณ สุข พล ปฏิภาณ สรรพสิริสวัสดิพิพัฒนามงคลทุกประการ ล้นกาลนาน ต่อไป เทอญ...

พระองค์ทรงเริ่มเรียนหนังสือไทยขึ้นต้นจากสำนักคุณแสงและคุณปาน ราชินิกุล ในพระบรมมหาราชวัง ทรงศึกษาภาษาบาลีในสำนักพระยาปริยัติธรรมธาดา (เปี่ยม) และหลวงธรรมานุวัติจำนง

(จ้อย) ทรงศึกษาภาษาอังกฤษในโรงเรียนหลวง ซึ่งมีมิสเตอร์ ฟรานซิส ยอร์ช แพตเตอร์สันเป็นพระอาจารย์ และ ทรงศึกษาวิชาหลักรัฐประศาสนศาสตร์จากพระบาทสมเด็จพระพุทธเจ้าหลวง รัชกาลที่ ๕ พ.ศ.๒๔๗๒ ทรงได้รับพระมหากรุณาธิคุณโปรดเกล้าฯ เป็น “สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ” ในรัชกาลที่ ๗ ซึ่งเป็นอิสริยยศสูงสุดสำหรับพระองค์ท่านตราบจนสิ้นพระชนม์

สมเด็จพระเจ้า กรมพระยาดำรงราชานุภาพ ทรงเป็นองค์ปฐมเสนาบดีกระทรวงมหาดไทย องค์ปฐมผู้บัญชาการทหารบก อธิบดีกรมศึกษาธิการ (ตำแหน่งเทียบเท่าเสนาบดีกระทรวงศึกษาธิการ)

อภิรัฐมนตรี นายกราชบัณฑิตยสภา และทรงบุกเบิกงานด้านโบราณคดีไทยศึกษา โดยทรงนิพนธ์หนังสือที่มีคุณค่าทางด้านประวัติศาสตร์และโบราณคดีไว้เป็นจำนวนมาก จนกระทั่งได้รับการยกย่องว่าเป็นองค์พระบิดาแห่งประวัติศาสตร์และโบราณคดี ทรงเป็นองค์ผู้อำนวยการก่อตั้งโรงเรียนข้าราชการพลเรือน โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย (รร.หลวงแห่งแรก) โรงเรียนเทพศิรินทร์ โรงเรียนอัสสัมชัญ (รร.เอกชนแห่งแรก) โรงเรียนนายร้อยทหารบก โรงเรียนนายร้อยตำรวจ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และโรงพยาบาลศิริราช

วันที่ ๒๑ มิถุนายน พ.ศ.๒๕๐๕ องค์การยูเนสโกแห่งสหประชาชาติประกาศ เฉลิมฉลองวันประสูติ ครบ ๑๐๐ ชันษา สมเด็จพระเจ้า กรมพระยาดำรงราชานุภาพ ให้ทรงเป็นคนไทยคนแรกที่ได้รับการถวายสดุดีเป็น “บุคคลสำคัญของโลก” โดยมีการจัดกิจกรรมเฉลิมพระเกียรติพร้อมกันในสมาชิกประเทศของยูเนสโกทั่วโลกเป็นเวลา ๑๔ วัน

พ.ศ.๒๕๔๔ คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบกำหนดให้ วันที่ ๒๑ มิถุนายนของทุกปีเป็น “วันดำรงราชานุภาพ” เพื่อน้อมนำให้นุชนรุ่นหลังได้รำลึกถึงสมเด็จพระเจ้า กรมพระยาดำรงราชานุภาพ ซึ่งมีคุณูปการต่อแผ่นดินไทย เป็นอนเนกอนันต์สืบไป

Created with

nitro PDF **professional**

download the free trial online at nitropdf.com/professional